

CLOENDA DE LA II CONVENCIO MUNICIPAL

Viladecans, 21 de maig de 2005

Intervenció de José Montilla, Primer Secretari del PSC

Bona tarda, companyes i companys, amigues i amics,

Tinc l'oportunitat de cloure aquesta segona Convenció Municipal de PSC en la meva condició de Primer Secretari del PSC, però no us amago que, tal com molt bé deia el company Clos, també teniu al davant un ciutadà com vosaltres que ha conformat el seu compromís polític, durant vint-i-cinc anys, des de la proximitat que ofereix l'acció política local.

N'estic orgullós, i convençut que una de les aportacions més positives de la democràcia a aquest país ha estat la constitució d'autèntics governs locals.

Uns governs nascuts del poble, receptius i proactius davant l'evolució de la societat. Uns governs on els socialistes catalans hem tingut un paper cabdal perquè els ciutadans així ens ho han demanat elecció darrera elecció.

Els ajuntaments han estat un motor fonamental per al desenvolupament econòmic i social del nostre país, de Catalunya. Hem de reivindicar la importància decisiva dels ajuntaments democràtics per l'organització col·lectiva de la convivència.

Per a nosaltres Catalunya no és un ens abstracte, una realitat immaterial. És la nostra realitat de cada dia. La realitat que hem construït entre tots des de l'any 79, l'any de l'obertura dels ajuntaments als ciutadans.

Catalunya és principalment la gent i els pobles, els barris, les famílies i les associacions.

Gràcies a l'acció municipal s'han resolt carències importants en les infraestructures i equipaments. Només des de la visió municipalista i la confiança absoluta en la capacitat del poder local s'han pogut desenvolupar polítiques de progrés econòmic, solidaritat i benestar que han donat lloc a l'extensió dels valors cívics i a la promoció i democratització de la cultura.

Des de l'acció de govern municipal s'ha generat un nou urbanisme, que ha reivindicat l'espai públic i les zones verdes, i ha transformat la pell dels barris. S'ha impulsat i promogut l'activitat cultural i l'establiment d'una xarxa àmplia de centres cívics i biblioteques, que han ajudat a democratitzar la cultura. Les polítiques de benestar social i l'acció de suport als equipaments educatius han millorat la cohesió social. Les actuacions per a la promoció de l'activitat econòmica i per a millorar la inserció laboral han ajudat al desenvolupament econòmic.

S'han resolt carències històriques de les nostres ciutats, i s'han millorat les condicions objectives per l'accés a gran part dels serveis de l'estat del benestar, d'aquest estat del benestar en la construcció del qual hi hem dedicat tants esforços.

Però, no és menys cert que els governs municipals han d'afrontar nous reptes que actualment limiten les condicions de vida dels ciutadans.

A aquesta nova agenda de l'acció pública hi són presents les necessitats derivades de: l'envelliment de la població, la

incorporació de la dona al treball, les dificultats per a l'emancipació dels joves, i la integració de la nova onada d'immigrants, entre d'altres.

Aquests nous reptes requereixen ja sense més demora l'apoderament dels governs locals amb més competències i recursos.

Com bé sabeu, els ajuntaments continuen gestionant un percentatge de la despesa pública, trobant-nos en una situació d'inferioritat en relació al pes que els Governos Locals representen dins de la Unió Europea.

Avui, després de 20 anys de vigència de la Llei de Bases de Règim Local, és precís adaptar la realitat normativa municipal al marc de l'Estat de les Autonomies que tenim i encaixar-lo en el model de desenvolupament federal que volem per a les nostres institucions.

En aquest sentit el Govern d'Espanya ha elaborat i encara està sotmès a debat públic el Llibre Blanc per a la reforma del govern local.

Els socialistes volem completar aquest desenvolupament polític pendent, considerant que des de la proximitat, i en aplicació del principi de subsidiarietat, els ajuntaments han de gestionar totes aquelles competències que puguin prestar amb efectivitat.

Però avui els ajuntaments ja estan prestant serveis per als quals no tenen ni competència ni recursos, però que no podem, ni volem, deixar de prestar.

Els ajuntaments gestionen polítiques de benestar, sense les quals la qualitat de vida dels ciutadans es veuria sensiblement reduïda, que han estat decidides a vegades, com molt bé deia el company Celestino Corbacho, en altres instàncies de govern.

És fonamental que els municipis puguin prendre decisions sobre aquelles polítiques, sobre aquells serveis que estan prestant.

El reconeixement legal d'aquesta situació i la conseqüent dotació de capacitat d'actuació i dels recursos necessaris s'ha

convertit en un objectiu fonamental per a garantir la justícia i l'equitat.

Perquè el món local, els ajuntaments, també són Catalunya, també són país. Ara que aspirem a tenir més autogovern, més competències, més poder decisor, més recursos, ara és el moment també d'assegurar que l'administració més propera al ciutadà –els municipis- té les competències i els recursos necessaris per fer front als reptes dels nostres pobles, viles i ciutats.

Perquè des de la proximitat, i d'acord amb el principi de subsidiarietat, els ajuntaments han de gestionar totes les competències que puguin prestar amb efectivitat.

Per això proposem traspasar als ajuntaments, i figura en el nostre programa, competències en matèria d'educació, d'habitatge, d'atenció primària i sanitària i polítiques d'ocupació actives; sempre, evidentment, acompanyades de les dotacions pressupostàries necessàries per poder prestar aquests serveis amb la qualitat que els ciutadans exigeixen, i a la qual hi tenen ple dret.

En definitiva, l'objectiu no és un altre que els ajuntaments puguin fer sentir la seva veu en totes aquelles decisions que els afecten.

Aquesta capacitat dels governs locals per incidir en tot allò que els afecta no ha de ser entesa com un privilegi que s'atorga de manera arbitrària, sinó com un dret i un esglaió fonamental en el procés democràtic de presa de decisions.

Ara estem en un moment clau. Tenim al davant una gran oportunitat per fer avançar les capacitats competencials i financeres dels governs locals.

S'han donat les primeres passes. Per primer cop s'ha reconegut l'existència d'un dèficit de finançament derivat de l'exercici de serveis de suplència de competències pròpies d'altres nivells de govern, les conegudes despeses impròpies o no obligatòries.

D'altra banda, després de vint-i-tres anys d'una Generalitat recelosa dels governs locals, el govern de Pasqual Maragall ha expressat i reiterat el seu compromís per dotar de més i millors capacitats als ajuntaments per exercir una part

substancial de les polítiques de proximitat. El pressupost 2005 de la Generalitat ha significat un increment significatiu de les transferències als governs locals.

Però sobretot és en el nou Estatut de Catalunya on s'ha d'expressar el reconeixement dels governs locals. Uns governs locals amb l'autonomia i la legitimitat política derivada de l'expressió de la voluntat democràtica dels ciutadans.

Perquè els governs locals no són uns governs subsidiaris. Són autèntics poders polítics que actuen i han d'actuar en coordinació, col·laboració i diàleg amb la Generalitat, l'Estat i -perquè no!-, també amb les institucions europees-.

L'Estatut ha de reconèixer i enfortir els governs locals catalans. Ha de preveure la necessària ampliació de competències i ha d'establir el compromís per garantir la suficiència financera dels ajuntaments amb l'establiment dels mecanismes de finançament adequats.

Amics i amigues, el compromís dels socialistes catalans amb un autogovern fort és també el nostre compromís amb l'enfortiment dels municipis del nostre país. Per nosaltres són dues cares de la mateixa moneda. El nostre catalanisme és progressista i municipalista. I la nostra ambició per l'enfortiment de l'autonomia local no és inferior a l'ambició que tenim per enfortir el nostre autogovern.

Respecte l'autogovern, no vull deixar de recordar que ha estat la voluntat decidida de Pasqual Maragall i del Govern catalanista i d'esquerreres la que ha situat en l'escenari polític català i espanyol la seva reforma.

Malauradament, Artur Mas està obsessionat per identificar contínuament interessos o agendes ocultes dels socialistes.

Potser hem de recordar al Cap de l'oposició que l'actual procés de reforma estatutària és el resultat d'una aposta que els socialistes ja vàrem expressar a la passada legislatura, precisament quan CiU vivia el seu idil·li amb el PP, fonamentat en la seva renúncia a la reforma de l'Estatut.

El nostre compromís té la fermesa dels que ho hem promogut des d'un inici.

Desitjo sincerament que el seny s'imposi a CiU pel bé i els interessos de Catalunya. Encara que no soc gaire optimista, i penso que CiU no ha paït la seva derrota electoral i vol fer pagar la seva derrota amb la frustració als catalans i catalanes. Amb la frustració de no aconseguir el consens necessari per tenir un nou Estatut.

CiU no ha paït la seva derrota i no és capaç d'assumir que el nou Estatut està venint de la mà dels socialistes i els progressistes de Catalunya.

Per aquests motius tenen la temptació de bloquejar-lo. Volen arribar a unes eleccions sense Estatut i sense finançament. Pensen que amb això tindran alguna possibilitat de tornar al govern.

Hem de dir molt bé que no.

No els permetrem que juguin amb les esperances i necessitats del poble de Catalunya.

No podran impedir, perquè no ho tenim al nostre abast, que CiU bloquegi el nou Estatut. Però si que podrem impedir que CiU bloquegi la consecució d'un nou finançament a Catalunya. Això no està a la seves mans. Si CiU es pensa que bloquejant l'Estatut bloqueja el finançament, s'equivoca una vegada més.

Els socialistes no ens quedarem de braços creuats. Els socialistes no ho permetrem. Reaccionarem recolzant al Govern de Catalunya en la negociació del nou finançament, perquè amb les necessitats del país, amb les necessitats de la gent, no s'hi juga. I, els socialistes, no deixarem que CiU hi torni a jugar.

Que CiU ho tingui clar. Treballarem per aconseguir el consens sobre l'Estatut perquè és la responsabilitat dels partits polítics catalans. Treballarem de valent. Poden bloquejar l'Estatut, sembla que hi tenen moltes ganes.

Ara bé, el que no aconseguiran frenar en cap cas serà l'establiment d'un nou sistema de finançament per Catalunya.

En aquesta legislatura tindrem finançament vulgui o no vulgui CiU. I treballarem a favor de l'Estatut vulgui o no vulgui CiU.

Pel bé de Catalunya, CiU hauria d'abandonar la política del cranc i l'estruç. Com el cranc caminen cap enrere, destorbant als que volem mirar cap el futur. Com l'estruç amaguen el cap avergonyits del seu passat.

Dels seus pactes amb el PP que ara amaguen amb una política radical en el terreny nacional, tot i que Duran Lleida manté els lligams amb la dreta espanyola, que l'aplaudeix amb entusiasme a Madrid, ho hem vist aquesta mateixa setmana, quan manifesta la seva oposició al procés de regularització d'immigrants, al matrimoni entre parelles homosexuals o a la reforma educativa que impulsa el Govern socialista. CiU ha perdut el nord i no es troben a si mateixos. I això és dolent per al país.

El PP de Rajoy a Espanya s'ha escorat molt a la dreta. Massa a la dreta. Està tant escorat que és incapaç de veure que els plantejaments del Govern de Catalunya no són tant diferents

als plantejaments del Govern del País Valencià recollits els acords inicials de reforma del seu Estatut, a les aspiracions del Govern Balear i, fins i tot, a les aspiracions del Govern de Canàries, fins fa una setmana amb presència del PP.

Rajoy, Acebes i Zaplana estan tant capficats en dir que Espanya es trenca, que no escolten –o millor dit, no els interessa escoltar- als líders populars de València, Balears o Canàries que els diuen que no, que estan equivocats.

Avui l'únic que es trenca, o va de camí a trencar-se és el PP. I les eleccions gallegues en seran el primer pas. Quan Emilio Pérez Touriño sigui president de Galícia, la dreta espanyola haurà donat un pas més en el seu llarg trajecte cap a l'acceptació de la realitat.

La dreta espanyola i la dreta catalana tenen un comú denominador: la radicalitat.

No han sabut perdre les eleccions, no han sabut assumir la voluntat popular, i consideren que la millor política és aquella que diu: quan pitjor, millor.

També aquí s'equivoquen, perquè la majoria de progrés a Catalunya i la majoria socialista a Espanya no es deixaran, no ens deixarem, portar a carrerons sense sortida. No deixarem que ens portin a nosaltres ni que portin al país.

Nosaltres, els socialistes seguirem treballant i guanyant la confiança de la gent, continuarem complint amb la paraula donada.

I això estem fent. Malgrat les discrepàncies, lògiques discrepàncies, hem avançat força explicant les necessitats financeres de Catalunya.

El president de Govern, José Luís Rodríguez Zapatero, ha reconegut l'existència d'una necessitat consolidada de major finançament per Catalunya.

El Govern de Catalunya ha posat damunt la taula una proposta per donar-li resposta. Estic convençut que si coincidim en el diagnòstic de ben segur ens posarem d'acord en la teràpia.

Això sí, cal parlar molt, cal debatre molt, i cal fugir de les posicions visceral. Cal més que mai, prudència, solvència, pragmatisme i realisme. Cal aconseguir un nou sistema de finançament. Que els sorolls no ens destorbin per aconseguir l'objectiu.

En aquest tema, els arbres ens han de deixar veure el bosc. El nostre objectiu és aconseguir un finançament que doni resposta a les necessitats de la societat catalana, i ho aconseguirem. L'objectiu no és impulsar debats estèrils i de titular fàcil. En aquest terreny no ens trobaran.

El compromís dels socialistes catalans és convertir en resultats reals les aspiracions i a les reivindicacions del poble de Catalunya. I fer-ho amb solidaritat i corresponsabilitat en la construcció de l'Espanya plural i federal que és el nostre objectiu des de la fundació del PSC a l'any 1978. Aquest és el nostre federalisme. Un federalisme capaç de superar l'enfrontament permanent i inútil entre sobiranistes i centralistes, capaç de superar la confrontació, en definitiva, entre diferents nacionalismes.

Tenim el compromís, la responsabilitat i l'oportunitat de fer-ho ara, amb un Govern socialista presidit per José Luís Rodríguez Zapatero. I ho farem.

El govern d'Espanya és, amics i amigues, un govern ambiciós. El debat sobre l'Estat de la Nació ha permès constatar l'existència d'un govern amb iniciativa, amb un positiu balanç del primer any de gestió i una agenda de futur encara més ambiciosa.

D'altra banda, hem constatat una oposició del PP més sola que mai. Soledat resultat del seu radicalisme, de la tornada a l'estil Aznar, de la esbroncada i l'insult. Per aquest camí no van enlloc, però és cert que poden dificultar alguna de les reformes institucionals que volíem impulsar durant aquesta legislatura.

Si els ciutadans van dipositar la seva confiança en els socialistes a les eleccions municipals, al parlament català i al parlament espanyol ha estar justament per governar amb decisió i ambició per assolir una societat més justa i més lliure. Evidentment, encara queda molt per fer.

Molt per fer també des dels governs locals. Ara ja heu assolit la meitat del mandat. Bona part dels projectes ja s'han encetat i els que encara no ho han fet ja s'han dissenyat i planificat.

Seran dos anys intensos, sense cap dubte, condicionats per l'evolució de les reformes institucionals previstes. Us demano com sempre la vostra dedicació més intensa.

Tenim el repte d'aquí dos anys d'iniciar el nou període electoral amb un nou èxit dels socialistes als ajuntaments de Catalunya.

Estic ben segur que amb la vostra dedicació i entusiasme ho assolirem. I estic convençut que l'acció dels governs de la Generalitat i d'Espanya han d'afavorir les capacitats i els recursos dels governs locals. En qualsevol cas, així ho heu d'exigir per coherència amb el compromís que teniu amb els ciutadans i ciutadanes dels vostres pobles i ciutats.

Estic convençut que podrem aprofitar al màxim la coincidència dels governs de P. Maragall i de J.L. Rodríguez Zapatero per donar un impuls decisiu als governs locals.

No vull finalitzar sense felicitar-vos per la feina que heu fet durant la preparació d'aquesta Convenció, i particularment durant el dia d'avui.

Amb vosaltres al davant el municipalisme català manté una vitalitat i un futur envejable.

Bona feina i endavant.